

<p>Agenda</p>	<p>Laatste nieuws, zojuist bevestigd: D66 parlementariër en initiatiefnemer van een digitaal wijze Tweede Kamer Kees Verhoeven (foto) spreekt op NVAIR-ledenbijeenkomst van 12 december 2019.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • 10 oktober 2019, 17.00-19.00 uur, VU Amsterdam, open workshop NVAIR-Jong over robotica. Workshopleiding: Brechtje van Bergen (foto hiernaast), NVAIR-lid en robotica-expert, en Julia van Leeuwen (bestuur NVAIR). Leden NVAIR-Jong gratis. Niet-leden € 3,50. Meer informatie volgt op de website en per mail na aanmelding. Zie voor een toelichting blz. 7 • 12 december 2019 (13.00 inloop, 13.30 programma, 17.00 borrel, einde 18.00 uur) Themabijeenkomst voor leden en belangstellenden. Thema's: <ul style="list-style-type: none"> • Hoe werken algoritmen en wat is hun relevantie voor het recht? Een Introductie door Romke Bontekoe (foto onder), NVAIR-lid en ICT-expert. • Aandacht voor ethische en juridische dilemma's van AI en robotica; rondetafels voorbereid door ledencommissies van de NVAIR (Over locatie in Amsterdam, agenda en aanmelding volgt een NVAIR Nieuwsflits. NVAIR leden gratis, niet-leden: € 45,-, studenten niet-leden: € 15,-) • Alvast noteren: 14 mei 2020 NVAIR-Jaarvergadering (13.00 inloop, 13.30 programma, 17.00 borrel, einde 18.00 u.) 			

Inhoud Nieuwsbrief 01# 2019-9

- **Rob van den Hoven van Genderen** schrijft over angst als basis van verzet tegen AI | 1
- **Hub Dohmen** gaat in op 'gebrekig product' en 'eigen schuld' bij AI. Een waarschuwing is niet genoeg | 3
- Column van **Willem F. Korthals Altes**: AI in de rechtspraak? Jazeker, na de poliepen. Maar neem de tijd! | 4
- **Merel Dorgelo** ontmoet **Willem Kramer**: "Robots in de jeugdhulpverlening gaan naar de rechtbank" | 5
- Bericht uit België: **Bart van den Brande** wil een brugfunctie vervullen | 6
- **Julia van Leeuwen** introduceert NVAIR-Jong: "Ik wil een aanspreekpunt zijn voor leden NVAIR-Jong." | 7

	<ul style="list-style-type: none"> • Rubriek Kunst, Theater, Literatuur en AIR. Giep Hagoort en Jacqueline De Jongh-Moolenaar schreven de eerste recensies over respectievelijk Robot van VisàVis en de nieuwe roman Frankusstein van Jeanette Winterson 8 	
---	---	---

Rob van den Hoven van Genderen, voorzitter NVAIR: Verzet tegen AI op basis van angst helpt niet

Wetenschappers en politici duikelen over elkaar heen met meningen en voorspellingen over de negatieve en positieve effecten van artificiële intelligentie (AI) in onze samenleving. Artikelen over onoverkomelijk banenverlies wisselen artikelen over verbetering van productiviteit en efficiency in productieprocessen en het verdwijnen van de mens onwaardig geestdodende arbeid af. Voor beide opvattingen is wat te zeggen.

>

Alertheid of angst?

In de Volkskrant van 14 augustus 2019 stelden Corinne Cath-Speth en Roel Dobbe dat men van AI geen wonderen moest verwachten voor maatschappelijke problemen. Het gebruik van algoritmes bij opsporing van fraude bij SyRi (Systeem Risico Indicatie) werkt discriminatie in de hand, omdat het te veel leunt op onzorgvuldig verkregen informatie door zelflerende systemen. Vraag is wanneer een alerte houding omslaat in angst. Overheid en bedrijfsleven gebruiken AI graag voor het profileren van burger en klant. Deep/zelflerende algoritmen worden gevoed met (big) data waarvan analyses tot resultaten leiden die de grondslag voor uiteindelijke besluitvorming vormen. Bekend zijn gezichtsherkenning en kentekenregistratie, maar ook verdergaande bevolkingsonderzoeken gebaseerd op achtergrond en gedragsdata van burgers. Systemen als SyRi, waarbij de overheid persoonsgegevens van burgers aan elkaar koppelt - om fraude, misbruik en overtredingen op te sporen - schieten hun doel voorbij. Onderzoeken in geormerkte wijken geven de indruk al bij voorbaat te beginnen op discriminatoire basis. Eindhoven, Capelle aan den IJssel, Haarlem en Rotterdam hebben ministeriële goedkeuring voor dergelijk onderzoek gekregen. Burgers worden niet op de hoogte gebracht en zijn bij voorbaat verdacht, zo ziet men de acties. In Rotterdam werden op grond van SyRi onderzoek 1.200 geadresseerden in het 'register Risicomeldingen' geplaatst, omdat volgens SyRi bij hen een verhoogde kans op fraude of andere misdrijven bestond.

SyRi gestopt in Rotterdam en Eindhoven

Burgemeester Aboutaleb heeft de SyRi-experimenten een halt toegeroepen, omdat SyRi disproportioneel inbreuk op de privacy van de burger maakte, temeer daar de informatie aan geheime politie-informatie werd gekoppeld.

Ook Eindhoven is gestopt met de experimenten. De overheid wordt geacht zorgvuldig met de persoonsgegevens van haar burgers om te gaan. De eisen van AVG aan de verwerking van persoonsgegevens - verwerking moet rechtmatig, behoorlijk en transparant zijn - worden echter niet altijd nageleefd. Degene wiens persoonsgegevens worden verwerkt, heeft het recht te weten welke logica aan de verwerking ten grondslag ligt, en het recht niet te worden onderworpen aan profilering die tot een besluit met rechtsgevolgen leidt.

AVG moeilijk te handhaven bij gebruik algoritmen

De uitvoering van de AVG vormt wel een probleem. De vereiste transparantie zal bij werking van algoritmen vrijwel nooit bekend (kunnen) worden gemaakt. Niet alleen begrijpt nagenoeg niemand die werking; de overheid zal die regels sowieso vrijwel niet kunnen handhaven. Daarnaast zijn de risico's van het bekendmaken van die algoritmes veel te groot. Bedrijfsgeheimen, auteursrechtsschendingen en kwetsbaarheid van de privacy door minder goedwillenden staan in de weg. De overheid is ook niet toeschietelijk. Pas na een WOB-verzoek door de NOS wilden de overheidsdiensten inzichtelijk maken hoe de overheid kunstmatige intelligentie toepast. De toepassing van kunstmatige intelligentie door de overheid kan positief zijn en de werklast voor een deel uit handen nemen. Volledig hierop vertrouwen is niet juist. Ook moet worden voorkomen dat door selectieve data-analyse discriminatie binnensluipt. Zorgvuldigheid, rechtmatigheid en proportionaliteit bij ontwerp en toepassing van de AI-systemen zijn zeker voor de overheid een 'conditio sine qua non'.

Geen revolutie maar een begeleide evolutie, zonder bloed te vergieten

AI levert niet slechts negatieve resultaten op. Het gaat om een evolutie van automatisering en digitalisering naar verdergaande, zelflerende artificiële intelligentie. Leren doe je van je fouten. De verwijzing naar talloze dodelijke ongelukken met de auto-pilot functie van Tesla door de Volkskrant-auteurs is ronduit tendentius. Dit soort verwijzingen wakkert angst voor AI aan. Dergelijke systemen veroorzaken veel minder ongelukken dan volledig door natuurlijke personen bestuurde voertuigen. Wel moeten passende instructies, eventueel wettelijk vastgelegd, deze ontwikkelingen ondersteunen. Dit geldt voor alle toepassingen van AI, bij medische en sociale hulpsystemen, onderwijsassistentie, opsporing van fraude en surveillance, maar ook bij autonome wapensystemen.

Ongemotiveerd verzet op basis van angst voor het onbekende heeft de mensheid nooit wat opgeleverd.

Rob van den Hoven van Genderen is voorzitter van de NVAIR, hoogleraar AI-recht aan de Lapland University, Universitair Docent Internet & Law aan de VU en partner bij SwitchLegal Advocaten Amsterdam.

Met passie en plezier

Het bestuur van de NVAIR treedt vol vertrouwen het tweede verenigingsjaar tegemoet. Met de nodige ideeën en plannen, dit alles in nauw contact met de inmiddels 70 leden!

Vlnr Julia van Leeuwen (NVAIR-Jong), Leonore ten Hulsen (website), Rob van den Hoven van Genderen (voorzitter), Hub Dohmen (penningmeester), Willem F. Korthals Altes (redactie), Giep Hagoort (secretaris, redactie) en Merel Dorgelo.

Op vrijdag 24 mei 2019 hield NVAIR-lid **Evert Stamhuis** zijn oratie vanwege het hoogleraarschap Law & Innovation aan de EUR. De titel van zijn oratie luidde *Touring on the river. Law, Lawyers and Smart Technologies*. Zodra de tekst beschikbaar is, zal de redactie een bespreking daaraan wijden. De foto geeft een overzicht van de rechtszaal in Armenius waar op 9 oktober 2019 als initiatief van de NVAIR het gefingeerde hoger beroep Bordeelhouders versus Seksrobot plaatsvond. Fungerend rechter was Evert Stamhuis.

Hub Dohmen over ‘gebrekig product’ en ‘eigen schuld’ bij AI

AI in de rechtspraak > veiligheid en aansprakelijkheid

Alweer een tijd geleden viel in de VS een dode door de Tesla-autopilot: de heer Brown stierf door met zijn Tesla op een vrachtwagen in te rijden. Dit leidde tot een grote discussie over aansprakelijkheid. Hoe zou dat in Nederland kunnen gaan? Hierover kunnen we naar ‘productaansprakelijkheid’ kijken.

De wet zegt – kort samengevat – dat een product gebrekkig is: “indien het niet de veiligheid biedt die men daarvan mag verwachten, vanuit het redelijkerwijs te verwachten gebruik”. Naast ‘gebrekig product’ bestaat ‘eigen schuld’: “De aansprakelijkheid van de producent wordt verminderd of opgeheven rekening houdende met alle omstandigheden, indien de schade is veroorzaakt zowel door een gebrek in het product als door schuld van de benadeelde of een persoon voor wie de benadeelde aansprakelijk is”.

Naast de maker en de gebruiker van het product kan nog een derde bestaan. Stel dat in het verhaal van Tesla de vrachtwagenchauffeur dronken was: (zelfde vraag) “De aansprakelijkheid van de producent wordt niet verminderd, indien de schade is veroorzaakt zowel door een gebrek in het product als door de gedraging van een derde.”. Dan ligt de aansprakelijkheid weer bij de producent en die kan de schade op de derde verhalen.

Kelderluikcriteria

Naast de productaansprakelijkheid kan sprake zijn van een ‘onrechtmatige daad’, als het slachtoffer zelf een gevaarlijke situatie creëert. In 1961 liet een Coca-Colabezorger bij café De Munt in Amsterdam het kelderluik open staan. Een bezoeker viel in de kelder. De hoogste rechter van Nederland kwam toen met de nog steeds relevante ‘Kelderluikcriteria’:

- Hoe waarschijnlijk is de niet-inachtneming van de vereiste oplettendheid en voorzichtigheid?
- Hoe groot is de kans dat daaruit ongevallen ontstaan?
- Hoe ernstig kunnen de gevolgen zijn?
- Hoe bezwaarlijk (kosten/werk) zijn de veiligheidsmaatregelen?

>

Waarschuwing niet altijd genoeg

Deze criteria roepen op tot doordenken en kunnen ook van toepassing zijn op een zaak waarin aansprakelijkheid voor artificial intelligence, zoals de autopilot, een rol speelt. Waarschuwen alleen is niet altijd voldoende. Dat blijkt uit een andere rechtszaak uit 2004 over het overlijden van een vliegtuigspotter op het vliegveld van Sint-Maarten. Er stond een waarschuwingsbord, maar dat was niet voldoende. Volgens de Hoge Raad ging het erom “of te verwachten valt dat deze waarschuwing zal leiden tot een handelen of nalaten waardoor dit gevaar wordt vermeden”.

Conclusie: Zonodig extra maatregelen nemen

Als producent weet je dat de kans op een ongeluk met jouw product op het gebied van kunstmatige intelligentie of robotica reëel is. Een algemene waarschuwing is dan niet genoeg. Je zult extra maatregelen moeten nemen om de veiligheid te vergroten, teneinde aansprakelijkheid te voorkomen. Welke deze zijn, hangt van de aard van de risico's af. Denk bij de autopilot aan een instelling waarbij de auto zelf op een veilige plaats tot stilstand komt, als de bestuurder te lang de handen van het stuur heeft. Bij digitale risico's kun je denken aan risico's voor de integriteit van data: zijn de data niet beschadigd of gemanipuleerd?. Dan kan een extra waarschuwing worden gegeven op basis van patroonherkenning bij data entry. Dit alles laat onverlet de hierboven beschreven uitzondering van 'eigen schuld'.

Hub Dohmen is penningmeester van de NVAIR en advocaat bij Dohmen Advocaten te Tilburg

Column van Willem F. Korthals Altes Digitalisering: Eerst de poliepen, dan de vonnissen. Maar: neem de tijd!

In India zitten mannen en vrouwen voor een naar westerse maatstaven mager loontje in een zaal vol computerschermen dag in dag uit beelden van darmen te bekijken om daarin poliepen op te sporen. Als zij zo'n poliep herkennen, moeten ze die omcirkelen. De bedoeling daarvan is dat medici in de toekomst met behulp van AI en zonder menselijke interventies darmkanker en andere nare ziektes kunnen detecteren.

Sommigen dromen ervan dat in de toekomst ook rechterlijke vonnissen op deze manier in elkaar zullen worden gezet. Wat is eerlijker en objectiever dan dat een goed geprogrammeerde robot bepaalt hoelang je voor een winkeldiefstal in de gevangenis moet doorbrengen? Op die manier elimineer je elk subjectief element dat inherent aan menselijk handelen is. Zover is het echter nog lang niet en de vraag is of het ooit zover zal komen. Ook in de medische wetenschap zal het uiteindelijk de arts zijn die, zoveel mogelijk met behulp van een robot (zoals nu al vaak gebeurt), de operatie verricht. >

De rechterlijke macht is nu vooral bezig te proberen AI als hulpmiddel bij haar werk in te schakelen. Dossiers worden niet langer op papier, maar digitaal aangeleverd – en kunnen met behulp van geavanceerde zoeksystemen worden bestudeerd en bewerkt. In zittingzalen zie je tegenwoordig rechters, officieren van justitie en advocaten vaak vrijwel alleen nog maar op schermen kijken, als ze uit het dossier willen citeren. Correspondentie over (rol)zittingen en allerlei standaardhandelingen geschieden steeds meer geautomatiseerd. Willen rechters (en rechtzoekenden) nog meer? Jazeker. Ook als je per zaak een individuele beslissing wil nemen, is het nuttig te weten welk oordeel andere rechters in vergelijkbare gevallen hebben geveld. AI kan helpen alle relevante factoren zichtbaar te maken, zodat je weet waarmee je rekening wil en moet houden. Uiteindelijk kom je dan tot een zo gesubjectieerd mogelijke objectieve uitspraak. Want dat moet uiteindelijk het doel zijn. Probleem is dat men soms te snel te veel wil. Dan mislukt het project en moet men opnieuw beginnen. Het drama rond KEI (Kwaliteit & Innovatie) in de rechterlijke macht laat dat zien. Als men stap voor stap systematisch te werk gaat, moet het kunnen – en zal ook de bereidheid bij de betrokkenen daarvan nuttig gebruik te maken toenemen. Dat kost tijd.

Willem F. Korthals Altes is bestuurslid van de NVAIR en seniorrechter aan de rechtbank Amsterdam

Seksrobot Sadie

Gefotografeerd op 4 oktober 2018 tijdens het kort geding Bordeelhouder versus Seksrobot. Een initiatief van de nieuwe NVAIR. Plaats van handeling: Expositiehal **RobotLove**, Eindhoven. RobotLove werd georganiseerd door NVAIR-lid **Ine Gevers**. **Willem F. Korthals Altes** trad op als rechter.

Het complete procesdossier is te raadplegen via robotrechtvair.nl en robotlove.nl

Merel Dorgelo ontmoet Willem Kramer, directeur Jeugd en Gezin. Over robots in de jeugdhulpverlening

“Robot kan met kinderen praten”

Willem Kramer

“De reden dat in de jeugdhulpverlening een robot met kinderen kan praten komt doordat de robot, net als het kind, klein van stuk is. Slechts 25 centimeter hoog staat de robot voor het kind op tafel en vraagt:

‘Hoi Pietje, hoe gaat het met je?’

Sommige kinderen praten ook gemakkelijker met de robot. Deze methode blijkt meer informatie op te leveren dan wanneer een volwassene met het kind spreekt.

Het ijs breken

“Als het gesprek even stilvalt heeft de robot mogelijkheden om het ijs te breken die voor deze gesprekspartner wat makkelijker uit te voeren zijn dan voor de mens.

‘Weet je dat ik heel goed kan dansen. Wil je een dansje zien?’ Het kind zegt dan altijd ja.

Meer dan de mens kan de robot grapjes maken en ondertussen het gesprek voeren. Winden laten. Gym oefeningen doen. Dat hoort allemaal bij het programma om het kind op dreef te krijgen. Ondertussen typt de zorgverlener de teksten die de robot uitspreekt. Hoewel de robot wel een camera heeft, wordt niets opgenomen.”

Voorlopig is initiatiefnemer Willem Kramer, directeur/bestuurder Centrum voor Jeugd en Gezin, Capelle aan den IJssel, niet bang voor privacy-inbreuken door de inzet van de robot.

Verder ziet hij geen gevaar van verkeerde conclusies door de robot aangezien de oordelen door de mensen gemaakt worden. De robot zorgt ervoor dat veel meer informatie uit het kind komt die nodig is om de hulpverlening op te baseren.

Rondrijdend

“Ook bij massavaccinaties spelen twee rondrijdende robots een waardevolle rol. Anders dan de mens kan een robot visueel werken. De robot kan kinderen op hun gemak stellen door filmpjes op zijn buik af te spelen. Het peuterformaat van de robot werkt ontstressend en drempelverlagend.

Verder gebruikt Jeugd en Gezin de robot als leuke manier om bijvoorbeeld de fijne motoriek te onderzoeken.

Voor kinderen tussen 6 en 12 is de robot een ideaal middel voor de jeugdzorg bij de aanpak van problemen. De kinderen zijn goed in het bedienen tablet, zodat communiceren via dit medium betere informatie oplevert dan praten met een mens. Deze laatste ervaart persoonlijke druk op zo’n moment. Maar op de brief met uitnodiging voor de test staat een QR-code. Deze code kan een kind dan laten scannen bij de robot, die vraagt dan of het kind weet wat het moet doen en kan een filmpje vertonen op het scherm op de buik. Daardoor gaat het allemaal makkelijker.

>

Robot graag geziene gast in de Rechtbank?

“De inzet van een robot levert vriendelijke en vrolijke communicatie met een kind op. Het is jeugdhulpverlening als technische poppenkast. Bij Jan Klaassen en Katrien zaten kinderen ook te gillen van het lachen. Het is de volgende ontwikkeling van de klassieke speltherapie, bijvoorbeeld die waarbij de kinderen in zandbak met kleine en grote dingen mogen spelen en de hulpverleners daaruit conclusies genereren.

Als de robot zoveel beter is in communiceren met een kind dan de volwassen mens, krijgt hij het nog druk. In de rechtbank bijvoorbeeld. Wanneer de rechter een verzoekschrift behandelt en de omgang tussen een ouder en een kind van twaalf jaar of ouder moet beoordelen, kan het horen van het kind een onderdeel van de procedure zijn. Wanneer de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid een beslissing neemt over een verblijfsvergunning voor een kind dan dient hij volgens de El Ghatet-jurisprudentie de hogere belangen van het kind te onderzoeken. Volgens het VN Comité voor de Rechten van het Kind dient het kind tijdens een immigratieprocedure gehoord te worden. Gezien de door Jeugd en Gezin bewezen superieure kindconversatietechnieken zal de robot een graag geziene gast zijn in de Rechtbank en bij Immigratie- en Naturalisatiedienst kind aan huis worden.

Maar ook bij heftige thuissituaties verwacht ik meer te horen te krijgen van kinderen als het ‘spelenderwijs’ een gesprek kan voeren met een robot.

Lees ook:

<https://www.spirit.nl/2018/01/ehealth-jeugdhulp-motor-jeugdtransformatie/>

Merel Dorgelo is bestuurslid van de NVAIR en advocaat bij SwitsLegal Advocaten te Amsterdam

Even voorstellen: Bart Van den Brande, *Managing Partner van Sirius Legal, een Business Law Firm met kantoren in Brussel, Antwerpen en Mechelen. Bart Van den Brande is NVAIR-lid sinds de ledenbijeenkomst van 16 mei 2019.*

De redactie legde hem drie vragen voor.

“Vanuit Brussel de link leggen naar de NVAIR”

Welke onderwerpen beheersen het debat over AIR in België?

“Ik moet zeggen dat het debat op dit ogenblik nog steeds goeddeels onder de radar gevoerd wordt. Behalve recente initiatieven bij universiteiten, zoals aan het onderzoekscentrum SMIT van de Vrije Universiteit Brussel, is vooralsnog weinig publiek debat te bespeuren. Er zijn vanuit juridische hoek wel het afgelopen jaar enkele interessante samenkomsten georganiseerd, waaronder een zeer boeiende opleidingsreeks rond het gebruik van AI in het recht door Brussels School of Competition. Deze reeks kende een erg sterk sprekersveld vanuit de ganse wereld en met name ook intern vanuit de EU.

De onderwerpen die aan bod komen als het over AI gaat, zijn overigens steeds de klassieke thema’s: de vraag naar aansprakelijkheid, het spanningsveld met privacy en gegevensbescherming, de vraag naar intellectuele eigendom. Een interessante steeds weerkerende vraag in de events waar ik afgelopen jaar aanwezig was, situeert zich ook in de publieke sector, met name naar de aansprakelijkheid van de overheid bij geautomatiseerde beslissingsname (al dan niet op basis van AI). Bijvoorbeeld: hoe kan de burger zijn grondwettelijke rechten gewaarborgd zien ten aanzien van de overheid en hoe kunnen beslissingen aangevochten worden als het beslissingsproces an sich niet meer transparant is. En op welke wijze is een en ander nog in overeenstemming met de basisbeginselen van onze democratische samenleving? Interessante juridisch-filosofische vragen, lijkt me.

Hoe bereiden advocaten in België zich voor op het AI-tijdperk?

“Naar mijn aanvoelen is het antwoord eenvoudig: absoluut onvoldoende! Slechts een zeer selecte groep van IT-advocaten en databeschermingsspecialisten lijkt echt wakker te liggen van wat de toekomst brengt. De overkoepelende beroepsfederatie Orde van Vlaamse Balies organiseert dit najaar wel voor de tweede keer >

een 'Legal Tech Congres', maar bij dat soort events draait het altijd veel meer om de evolutie van het beroep van advocaat en over de vraag hoe je je als advocaat kan aanpassen aan nieuwe technologie die het aanzien van het beroep kan en zal wijzigen. Waar in mijn ogen veel te weinig aandacht naartoe gaat, zijn de fundamentele vragen naar de plaats van het recht, de advocatuur en het gerecht in een toekomstige samenleving, die in grote mate gebaseerd zal zijn op voorspellende algoritmes.

Je hebt eerder aangegeven dat je voor de NVAIR een brugfunctie wil vervullen tussen Nederland en België. Welke ideeën heb je daarover?

België – met name Brussel - vormt het hart van de EU. Er zijn heel wat evenementen en discussiemiddagen door, bij of met de Europese instellingen of Europese commissarissen en parlementsleden en steeds vaker gaan die ook over AI en nieuwe technologie in het algemeen. Zo is er ook de nog maar enkele maanden geleden gelanceerde EU AI Alliance, die vanuit de schoot van de Europese Commissie een brug tracht te slaan naar specialisten uit allerlei werkvelden die iets nuttigs te vertellen kunnen hebben over AI, inclusief natuurlijk ook juristen. Ik ben zelf al een tijdje lid van dit overlegplatform.

Mijn idee is dat ik én mijn kantoor Sirius Legal, vanuit onze positie hier in Brussel, (mee) de link kunnen leggen naar de NVAIR. Ik tracht jullie op de hoogte te houden van dit soort events en ontwikkelingen en omgekeerd kan ik eventuele feedback wellicht ook trachten te kanaliseren. Ik vind dat een leuke uitdaging en een leuk project, vooral ook gelet op het feit dat de NVAIR vooralsnog in België geen echte tegenhanger lijkt te hebben. Misschien is dat op termijn nog wel een potentieel project waarin we elkaar kunnen vinden...

Julia van Leeuwen over NVAIR-Jong

“Robotica en AI is een booming onderwerp onder de studenten, beginnende advocaten en juristen.

Jongere mensen, die zijn opgegroeid met technologie, kijken vaak met een andere blik naar technologische ontwikkelingen. Het is geen verrassing meer dat de ICT de snelstgroeiende banensector is. Als jongere NVAIR-leden actief bezig zijn met die technologische ontwikkelingen, is er meer kans dat zij er op een positieve en bewuste manier mee zullen omgaan. Daarom is besloten een aparte groep te maken voor deze leden. We noemen haar NVAIR-Jong!

Aanspreekpunt

“Ik zal het aankomende jaar aanspreekpunt zijn voor de jonge leden van de vereniging. Ik heb net mijn Bachelor Rechtsgeleerdheid afgerond aan de VU Amsterdam en zal in september met veel enthousiasme starten met de Master Rechtsgeleerdheid Afstudeerrichtingen Internet, ICT en Intellectueel Eigendom en International Technology Law. Ik sta met volle energie klaar om er een boeiend jaar van te maken voor jullie, het bestuur en andere betrokkenen. Met het oog op de toekomst van de ontwikkelingen van robotica en AI is de rol van NVAIR-Jong van groot belang en daarom heet ik jullie alvast van harte welkom op >

onze eerste activiteit op 10 oktober 2019 (Zie ook de agenda op blz. 1). ***Samen met NVAIR-lid en eigenaresse van de Robotjesschool, Brechtje van Bergen, zal er een leerzame robotworkshop plaatsvinden op de VU.*** Daarbij zullen we discussiëren over juridische, ethische en filosofische dilemma's rondom kunstmatige intelligentie, maar ook gaan leren over de werking van echte robots. Ja, die zullen aanwezig zijn! Meer informatie over de inhoud en datum van de workshop volgt per mail.

Komend en gaand bij NVAIR-Jong: Julia van Leeuwen (l) en Leonore ten Hulsen

Dank aan Leonore ten Hulsen

“Ten slotte wil ik graag -mede namens het bestuur- Leonore van harte bedanken voor haar inzet en passie om NVAIR en NVAIR-Jong op gang te brengen in het afgelopen jaar. Ik ben zeer blij dat ik haar taken mag overnemen. (Leonore blijft als bestuurslid verbonden aan de NVAIR, red.)

Ik hoop jullie allen te ontmoeten bij de volgende themabijeenkomst en bij overige activiteiten. >

Alle ideeën voor NVAIR-Jong, ook over eventuele activiteiten, zijn altijd van harte welkom.

Julia van Leeuwen is bestuurslid NVAIR-Jong en masterstudent aan de VU

Rubriek Kunst, Theater, Literatuur en AIR

Van leden voor leden

De website van de NVAIR (robotrecht.nvaair.nl, rubriek **Nieuws**) doet verslag van kunstzinnige ervaringen en ontmoetingen van NVAIR-leden. Met als doel de leden van de NVAIR op de hoogte stellen van kunstzinnige gebeurtenissen. Als eerste heeft **Giep Hagoort**, NVAIR-secretaris en hoogleraar emeritus kunst en economie UU/HKU, verslag gedaan van zijn theaterervaring bij **ROBOT** van het theatergezelschap **Vis à Vis** te Almere. Het kan zomaar gebeuren dat je een empathische robot mee op reis neemt. Voorstellingen tot eind >

september, kaarten via visavis.nl.

Het stokje is overgenomen door **Jacqueline de Jongh-Moolenaar**, NVAIR-lid en advocaat te Sassenheim. Zij heeft geboeid de roman **Frankusstein** van **Jeanette Winterson** gelezen en raakte in de ban van het associatieve vermogen van de schrijfster onder andere over de relatie AI en liefde. Zij waardeert de roman met vier sterren. (Uitgeverij Atlas Contact).

Ook kunstzinnige ervaringen delen met NVAIR – leden?

Stuur s.v.p. een tekst van max. 500 woorden naar de redactie. Hartelijk dank alvast.

Colofon

De NVAIR-Nieuwsbrief verschijnt drie keer per jaar (september, januari en mei). Voor aankondigen van vergaderingen verschijnt een NVAIR-Nieuwsflits. Redactie: Giep Hagoort en Willem F. Korthals Altes. *Leden van de NVAIR die willen bijdragen aan een verdere professionalisering van de Nieuwsbrief zijn van harte welkom.*

Voorlopig redactieadres: giephagoort@asom.org
Nieuwsbrief #01, september 2019.

www.robotrecht.nvaair.nl

IBAN NL56 ABNA 0848 589793 t.n.v. NVAIR
Postadres: NVAIR, Singel 117 1012VH Amsterdam

Sluitingsdatum kopy #02: 13 januari 2020.

Foto-impressie eerste NVAIR ledenbijeenkomst 16 mei 2019

Je bent nog geen lid?

Je kreeg deze nieuwsbrief #01 via een kennis of collega? *We verwelkomen je graag als nieuw lid.*

En zeker ook op onze eerstvolgende ledenbijeenkomst van 12 december 2019. Met onder meer inleidingen van Kees Verhoeven (D66 Tweede Kamer) en NVAIR-lid Romke Bontekoe (IA-expert).

Plus: rondetafels o.l.v. actieve leden.

Ga naar www.robotrecht.nvaair.nl en klik de rubriek 'Lid worden' aan. Jaarcontributie € 45,- (studenten € 25,-)

Leden van de NVAIR geven actief richting aan de ontwikkeling van het AI- en Robotrecht!